

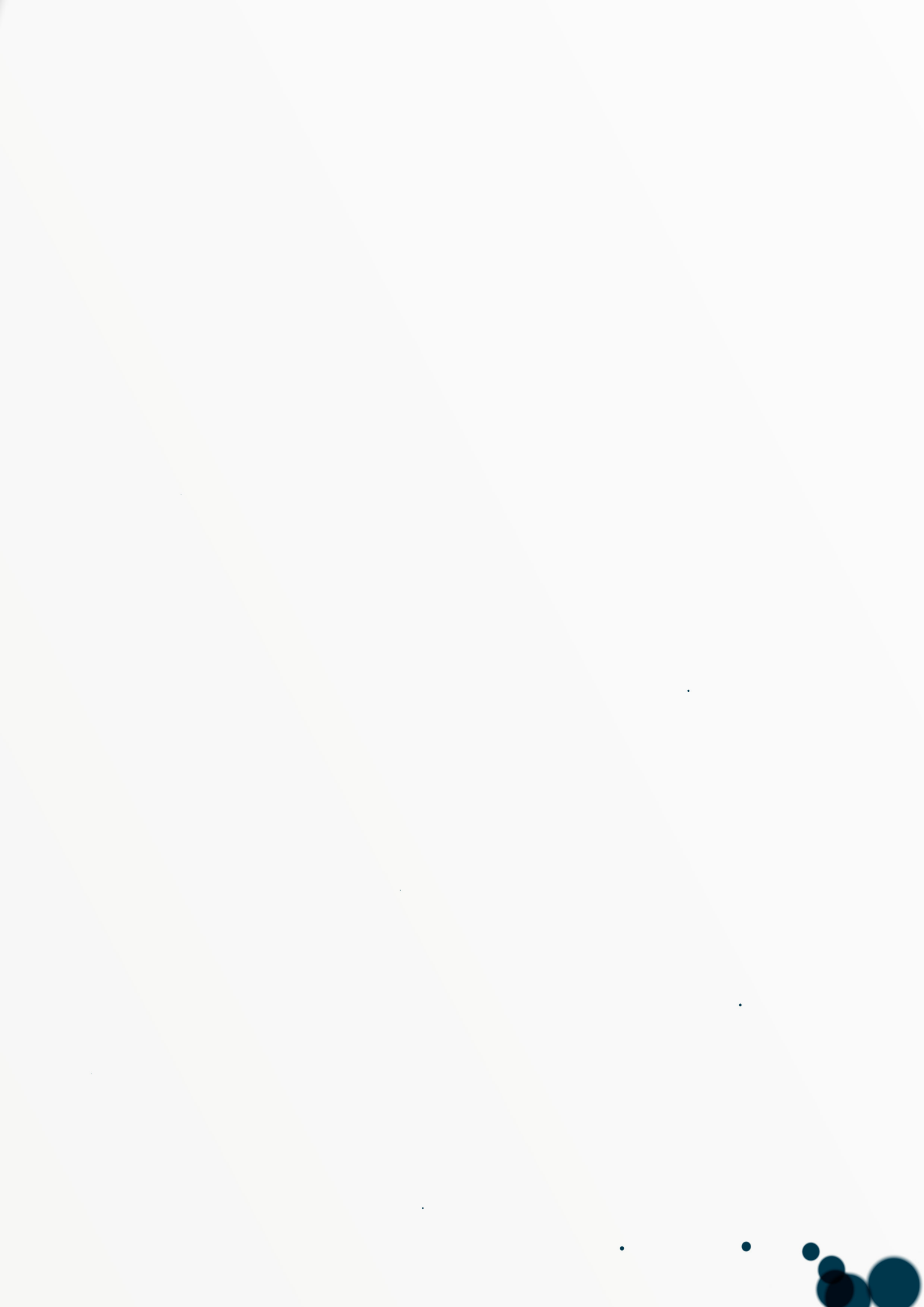
Politika ve Pandemide Gençler

Pandemi Sonrası Dönemde Gençler ve Gençlik Örgütlerinin Yerel Savunuculuk Faaliyetlerinin Desteklenmesi için Öneriler

B | S | T The Black Sea Trust
for Regional Cooperation

A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

Youth in Policy, Youth in Pandemics projesi The German Marshall Fund of the United States'in The Black Sea Trust for Regional Cooperation projesi kapsamında desteklenmektedir. Bu projede ifade edilenler Black Sea Trust veya ortaklarının fikirleri ile örtüşmek zorunda değildir.

POLİTİKA VE PANDEMİDE GENÇLER

PANDEMİ SONRASI DÖNEMDE GENÇLER VE GENÇLİK ÖRGÜTLERİNİN YEREL SAVUNUCULUK FAALİYETLERİNİN DESTEKLENMESİ İÇİN ÖNERİLER

Hazırlayan

Baran Şengül

İçindekiler

Giriş	2
Arka Plan	2
Yerel Yönetimler	4
Yerel Yönetimler ve Sivil Katılıma İlişkin Mevzuat	4
Yuvarlak Masa Toplantılarından Çıktılar	6
Sonuç Yerine	7

Giriş

Pandemi koşulları ile derinleşen ve yaygınlaşan hak ihlalleri Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesiyle kalıcı hale gelmektedir. Küresel ve bölgesel ihlaller karşısında ihlallerin en aza indirgenmesi için gereken çaba küresel, bölgesel, ulusal ve yerel olmak üzere tüm düzeylerde işbirliğine dayalı, bütüncül bir yaklaşımla sürdürülmelidir. Öte yandan gerçekleşen durum küresel bağlamda aşı üretimi ve dağıtımında yaşanan tekelleşme, Türkiye bağlamında ise yerel yönetimler ve merkezi idare arasında yaşanan çekişme ve çatışma örnekleri ile aksi bir yöne işaret etmektedir. Küresel ve ulusal düzeyde yaşanan işbirliği ve eşgüdüm eksikliği pandeminin gençler ve diğer marjinalleştirilmiş gruplar üzerindeki olumsuz etkilerin giderilmesinde yerel yanıtları daha önemli bir hale getirmiştir.

Buradan hareketle Gençlik Örgütleri Forumu (GoFor) halihazırda sürdürdüğü yerelleşme çabalarına ivme kazandırmış, pandemi sürecinde gençlerin uğradığı hak ihlallerinin görünür kılınması ve yerelde gençlerle ve gençler için hak savunuculuğu faaliyetlerinin desteklenmesi için çalışmalar yürütmüştür.

GoFor'un German Marshall Fund – Black Sea Trust Fonu hibe desteğiyle yürüttüğü "Youth in Policy, Youth in Pandemics" projesinin ilk faaliyeti olan Gençlik Politikası ve Pandemi başlıklı yuvarlak masa toplantısı 19.12.2021 tarihinde 17 gencin katılımı ile gerçekleşmiştir. Bireyler ve çeşitli gençlik örgütleri temsilcilerinden oluşan katılımcılar pandeminin gençlik hakları üstündeki olumsuz etkileri bağlamında barınma, çalışma ve eğitim hakkı alanlarında tartışmalar yürüttüler. Bu tartışmalarda pandemi döneminde gençlerin karşılaştığı zorluklar ve bu zorlukların aşılmasında yerel yönetimlerin alabileceği önlemler konuşulmuştur. Bu tartışmaların ilk seferde beklenmedik fakat en temel çıktısı ulusal ve bölgesel perspektiflerin yokluğunda yerel düzeyde alınabilecek tekil önlemlerin bu büyük küresel krizin etkileriyle mücadele etmede yetersiz kaldığı yönündedir.

Mevcut rapor bu tartışmalarda ele alınan konular ve gençlerin tecrübeleri üstüne inşa edilmiştir. Bu tecrübeler çalışma, barınma ve eğitim alanlarında yaşanan sorunların öncelikli ve yakıcı hale geldiğini göstermiştir. Yuvarlak masa toplantısı yerel çözümler geliştirmek hedefiyle yola çıkmasına rağmen tartışmalar bu yakıcı meselelerin merkezi politikalardan bağımsız bir şekilde düşünülmemeyeceğini ortaya koymuştur.

Rapor bu sebeple yerel yönetimleri hedefleyerek gerçekleştirilecek savunuculuk çabalarının bel kemiğini oluşturacak ulusal mevzuatı bir çıkış noktası olarak görmekte ve buraya odaklanmaktadır.

B | S | T The Black Sea Trust
for Regional Cooperation
A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

Arka Plan

Covid-19 pandemisi gençler ve diğer marjinalleştirilmiş grupların yaşadığı eşitsizlikleri derinleştirip daha yaygın hale getirirken Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesi ile başlayan savaş ise bu etkilerin kalıcı hale gelmesi ihtimalini doğurmuştur. Bu katmerli küresel kriz ortamında devletlerin ortaya koyduğu politikalar ve müdahalelerin farklı grupların değişen ihtiyaç ve taleplerine her zaman gereken yanıtı vermediği görülmüştür.

Pandemi ve savaş silsilesinin insan hakları üstündeki olumsuz etkileri ile etkin mücadele küresel, ulusal ve yerel bağlamlarda farklı şekillerde tezahür ederken her bir düzeyde farklı önlemlerin alınmasını ve çözüm mekanizmaları arasında asgari düzeyde eşgüdümün sağlandığı bütünlükçü yaklaşımların geliştirilmesini gerekli kılmıştır. Gerçekleşen durumun ise aksi yönde olduğuna dair sağlam göstergeler mevcuttur. Örneğin, aşı konusunda uluslararası işbirliği yerine ulusal güvenlikçi, devleti merkeze oturtan rekabetçi bir anlayışın geliştiği görülmüştür. Aşı üretimi ve dağıtımında yaşanan tekelleşme, zengin ülkelerin aşı istiflemesi küresel eşitsizliği derinleştiren yıkıcı sonuçlar getirmiştir. Benzer bir şekilde Türkiye'de bazı yerel yönetimlerin salgın sebebiyle işini kaybeden ya da zor durumda olan yurttaşlar için başlattığı bağış kampanyaları merkezi idare tarafından iptal edilmiştir. Bu iki örnek küresel düzeydeki rekabetçi ortamın ulusal bağlamda yerel ve merkezi yönetim arasında tekrar ettiğine işaret etmektedir.

Merkeziyetçi politika ve müdahalelerin yerel ihtiyaç kaygı ve talepler ile örtüşmediği bir ortamda belirsizlik ve yalnızlık gençler ve diğer marjinalleştirilmiş gruplar için hakim temalar haline gelmiştir. Pandemi koşulları uzadıkça ortaya konan politikalar ve alınan önlemler ile grupların ihtiyaçları arasında büyük bir boşluk oluştuğu, bu boşluğun Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesiyle değişen koşullarda ise ancak genişlediğini söylemek mümkündür. Bütüncül çözüm önerilerinin yokluğunda gençler ve diğer marjinalleştirilmiş gruplar kendi durumlarına özgü davranış ve eylem biçimleri geliştirmiş, pandeminin sağlık üstündeki birincil etkilerinin yanı sıra barınma, eğitim gibi diğer alanlardaki ikincil etkileri ile kendi başlarına mücadele etmek durumunda kalmışlardır.

Sonuç olarak, Türkiye toplumunun ve gençlerin büyük bir kısmının yaşadığı kalabalık kentler hem hak ihlallerinin hem de haklar için verilen mücadelenin gerçekleştiği alanlar haline gelmiştir. Krize hazırlıksız yakalanan yerel yönetimler yasaklar ve kısıtlamaların gölgesinde yurttaşlara temel hizmetleri sunmaya devam etmişlerdir. Hizmet planlaması, sunumu ve değerlendirilmesine birincil taraf olan ihtiyaç sahibi grupların dahil edilmemesi kamu kaynaklarının etkin kullanılmasının önünde büyük bir engeldir.

Gençler özelinde düşünüldüğünde güncel, kapsayıcı bir ulusal gençlik politikasının yokluğu yerel yönetimlerin ve merkezi idarenin sunduğu hizmetlerde eşgüdüm eksikliğini beraberinde getirmektedir. Bu durum pandemi döneminde de devam etmiştir. Pandemi döneminde gençlerin yalnızca öğrencilerden oluşan homojen bir grup olarak ele alındığı görülmüştür.

Yerel Yönetimler

Anayasa 127. Madde

"Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir. Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir..."

Kentler geniş ve soyut politikaların somut ve verimli gündem maddelerine dönüştürülmesi için vazgeçilmez bir uğraktır. Kentlerde yurttaşlara doğrudan hizmetler sunan en yakın idari birim ise belediyelerdir. Anayasa'nın 127. Maddesi belediyeleri mahalli müşterek ihtiyaçların karşılamak ile görevlendirmiştir. Bu görevin usul ve esasları ise kanunlarla belirlenmektedir.

Anayasa 127. Madde devamı

"...Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir..."

Yine aynı maddede merkezi yönetim yurttaşlara sağlanan hizmetlerde birlik ve bütünlüğünü sağlamak ile görevlendirilmiştir. "İhtiyaçların gerektiği gibi karşılanması için", bir başka deyişle politika ve hizmetlerin yurttaşların ihtiyaç, kaygı ve talepleri ile örtüşmesi için ulusal politikalar ve yerel politika ve hizmetler arasında asgari düzeyde eşgüdümün sağlanmasının sorumluluğu "idari vesayet" kavramsallaştırması altında merkezi idareye düşmektedir.

Türkiye'deki duruma bakıldığında ise merkezi idarenin belediyeler üzerindeki 'vesayeti' belediyelerin siyasi parti aidiyetine bağlı olarak farklı şekillerde tezahür etmektedir. Kimi belediyeler ile merkezi idare organlarının taşra teşkilatları arasında işbirlikleri, etkin ortak çalışma pratikleri teşvik edilirken belirli diğerleri ise yalnızca kontrol ve denetime maruz kalmaktadır. Bu durum Covid-19 pandemisinin savaşa beraber sürekli hale gelen olumsuz etkileriyle etkin bir şekilde mücadele edilmesi için bütünlükçü yaklaşımlar benimsenmesinin yanı sıra ulusal politikaların anlamlı bir şekilde yerelleşmesinin önüne geçmektedir.

Yerel Yönetimler ve Sivil Katılıma İlişkin Mevzuat

Belediye Kanunu 13. Madde / Hemşehri Hukuku

“Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir. Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır. Yardımların insan onurunu zedelemeyecek koşullarda sunulması zorunludur. Belediye, hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar. Bu çalışmalarda üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, sivil toplum kuruluşları ve uzman kişilerin katılımını sağlayacak önlemler alınır.”

Müşterek ihtiyaçların gerektiği gibi karşılanması için başvurulabilecek bir diğer uğrak ise yerel hizmetlere sivil toplum örgütlerinin katılımının sağlanmasıdır.

Hem Belediye Kanunu hem de Büyükşehir Belediyesi Kanunu

- hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi,
- kültürel değerlerin korunması,
- stratejik plan ve performans programlarının oluşturulması,
- ve belediye meclislerinde kurulan ihtisas komisyonlarına katılma yoluyla başka diğer konularda sivil toplum örgütleri ve uzmanların yerel mekanizmalara katılımına imkan verecek düzenlemeleri barındırmaktadır.

Belediyeler ayrıca sivil toplum örgütleriyle giriştikleri ortak hizmet ve projeler için bütçe kullanma yetkisine sahiptir.

Aşağıda Belediye Kanunu ve Büyükşehir Belediyesi Kanununun mevcut konuya ilişkin maddelerini bulabilirsiniz:

Belediye Kanunu 41. Madde / Stratejik Plan ve Performans Programı

“Belediye başkanı, mahallî idareler genel seçimlerinden itibaren altı ay içinde; kalkınma plânı ve programı ile varsa bölge plânına uygun olarak stratejik plân ve ilgili olduğu yıl başından önce de yıllık performans programı hazırlayıp belediye meclisine sunar. **Stratejik plân, varsa üniversiteler ve meslek odaları ile konuyla ilgili sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınarak hazırlanır** ve belediye meclisi tarafından kabul edildikten sonra yürürlüğe girer.”

5393 Sayılı Belediye Kanunu

Madde 24

“...ildeki kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler, sendikalar ve gündemdeki konularla ilgili sivil toplum örgütlerinin temsilcileri, oy hakkı olmaksızın kendi görev ve faaliyet alanlarına giren konuların görüşüldüğü ihtisas komisyonu toplantılarına katılabilir ve görüş bildirebilir.”

Madde 60

Belediyenin giderleri şunlardır:

...
m) Yurt içi ve yurt dışı kamu ve özel kesim ile sivil toplum örgütleriyle birlikte yapılan ortak hizmetler ve proje giderleri
...

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu

Madde 15

“Komisyon çalışmalarında uzman kişilerden yararlanılabilir ... **uzmanlaşmış sivil toplum örgütlerinin temsilcileri ile davet edilen uzman kişiler, oy hakkı olmaksızın ihtisas komisyonu toplantılarına katılabilir** ve görüş bildirebilir.”

Madde 24

Büyükşehir belediyesinin giderleri şunlardır:

...
n) yurt içi ve yurt dışı kamu ve özel kuruluşlar ve sivil toplum örgütleriyle birlikte yapılan ortak hizmetler ve diğer proje giderleri.
...

Şimdiye kadarki kısımda sivil toplum örgütleri ve uzmanların katılımına zemin sağlayan mevzuat sunulmuş iken Belediye Kanunu'nun 77. maddesi hemşehrilerin gönüllü katılımına ilişkin usul ve esasları düzenlenmesi için gerekli kanuni dayanağı oluşturur. Bu maddeden hareketle Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İl Özel İdaresi Ve Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım Yönetmeliğini ortaya koymuştur.

Belediye Kanunu 76. Madde / Kent Konseyi

Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır. Belediyeler kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasî partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar. Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir. Kent konseyinin çalışma usûl ve esasları Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Belediye Kanunu 77. Madde / Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım

“Belediye; sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmet ve yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara, engellilere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında beldede dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular. Gönüllülerin nitelikleri ve çalıştırılmalarına ilişkin usûl ve esaslar Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

Sonuç olarak, ulusal mevzuat yerel yönetimlerde sivil katılıma imkan sağlayan çeşitli düzenlemeler içermektedir. Bu düzenlemelerin varlığı anlamlı yurttaş katılımını garanti etmese de bu yönde yürütülecek savunuculuk çalışmaları için temel yasal zemini oluşturmaktadır. Sivil toplum örgütlerinin tüm çeşitliliği içerisinde yer alan gençlik örgütleri gençlerin ihtiyaç kaygı ve taleplerinin dile getirilmesi ve yerel tartışmalara dahil edilmesi için gençlere önemli bir platform sağlar. Hak temelli bir anlayışla hareket eden gençlik örgütleri gençlerin taleplerinin temsil edilmesini sağlamakla kalmaz gençlerin maruz kaldığı hak ihlallerinin en aza indirgenmesi için çözümler üretirler. Bu bağlamda hak temelli faaliyetler üreten gençlik örgütlerinin yerel yönetimlerde yurttaş katılımına imkan veren düzenlemelerden haberdar olması ve savunuculuk faaliyetlerinde bu noktalardan destek alması oldukça önemlidir.

Yuvarlak Masa Toplantılarından Çıktılar

GoFor'un German Marshall Fund – Black Sea Trust Fonu hibe desteğiyle yürüttüğü "Youth in Policy, Youth in Pandemics" projesinin ilk faaliyeti olan Gençlik Politikası ve Pandemi başlıklı yuvarlak masa toplantısı 19.12.2021 tarihinde 17 gencin katılımı ile gerçekleşmiştir. Bireyler ve çeşitli gençlik örgütleri temsilcilerinden oluşan katılımcılar pandeminin gençlik hakları üstündeki olumsuz etkileri bağlamında barınma, çalışma ve eğitim hakkı alanlarında tartışmalar yürüttüler.

638 sayılı Gençlik ve Spor Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 18. maddesine dayanarak 2012 yılında ortaya konan Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi ile "gençleri ve sporu doğrudan veya dolaylı etkileyen politika ve faaliyetleri yürüten kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyon ve işbirliğinin sağlanması" amaçlanmıştır. Belgenin hazırlanmasında her ne kadar ilgili sivil toplum örgütlerinin katılımının sağlandığı ifade edilse de sivil toplum örgütlerinin katkısı ancak seçilmiş örgütler ile ve sınırlı düzeyde kalmıştır. Her dört yılda bir güncellenmesi öngörülen bu belgenin ortaya konulmasından 10 yıl sonra dahi güncellenmediği de ayrıca bilinen bir gerçektir. Katılımcı yöntemlerle belirlenmiş güncel ve kapsayıcı ulusal bir gençlik politikasının yokluğunda politika yapıcıların ve karar vericilerin söylemlerinin politikalara dönüşme ihtimali doğar, bu hem hizmetlerin sağlanmasında tutarsızlıklara hem de ulusal ve yerel düzeylerde hizmetlerin sağlanmasında eşgüdüm eksikliğine yol açmaktadır. Bu tutarsızlıklar ve eşgüdüm eksikliğinin başında merkezi kurumların gençlik tanımları gelmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığına göre gençlik tanımı 14-29 yaş arasındaki kimselerle sınırlı iken TÜİK için 15-24 yaş tanımı geçerlidir. Tanımlama farklılıklarıyla Türkiye'deki gençlik hallerini kamu kurumlarının sağladığı istatistiki verilere dayanarak ortaya koymak ve politika önerilerinde bulunmak en baştan oldukça zor hale gelmektedir.

Pandemi koşulları ile derinleşen eşitsizliklerin başında barınma, eğitim ve çalışma ile ilgili sorunların geldiği ifade edilmiştir. Bu hak alanlarının koşulları büyük oranda merkezi yönetimin ortaya koyduğu politikalar tarafından belirlenmektedir. Nitelikli ulusal gençlik politikasının yokluğunda öne sürülen çözümler hak ihlallerinin kök sebeplerine inmeyi zorlaştırmıştır. Yuvarlak masa toplantılarında gençler ve gençlik örgütlerinin yerel yönetimler ile beraber gerçekleştirebileceği müdahaleler ulusal düzeydeki yetersizliklerden kaynaklanan bariyerlere takılmıştır. Hak ihlallerinin giderilmesi ve en aza indirgenmesi için merkezi ve yerel idare arasındaki anlaşmazlık ve çekişmeler bir an önce sona erdirilmelidir. Pandeminin yarattığı sorunlar ancak farklı yönetim düzeylerindeki aktörlerin eşgüdümü ve işbirliği ile etkin bir şekilde giderilebilir.

Yerel yönetimlerin pandemi koşulları ile derinleşen hak ihlallerinin giderilmesi için yardım temelli müdahalelerde bulunduğu görülmüştür. Örneğin barınma sorununa çözüm olarak kentlerdeki oteller belli sürelerle kiralanmış ve öğrencilere geçici yurt odaları sunulmuştur. Benzer bir şekilde internete veya gerekli ekipmana sahip olmayan öğrencilere uzaktan eğitime erişim sağlamaları için bazı belediyeler tarafından tablet bilgisayarlar dağıtılmıştır. İşten atılan veya iş bulamayan kimselere de yine benzer bir yolla yardım kolileri ve askıda fatura ödeme imkanları sunulmuştur. Yerel yönetimler yardım temelli destekler yerine eşitsizliklerin kök sebeplerine inen uzun süreli çözümler geliştirmelidir.

"Youth in Policy, Youth in Pandemics"

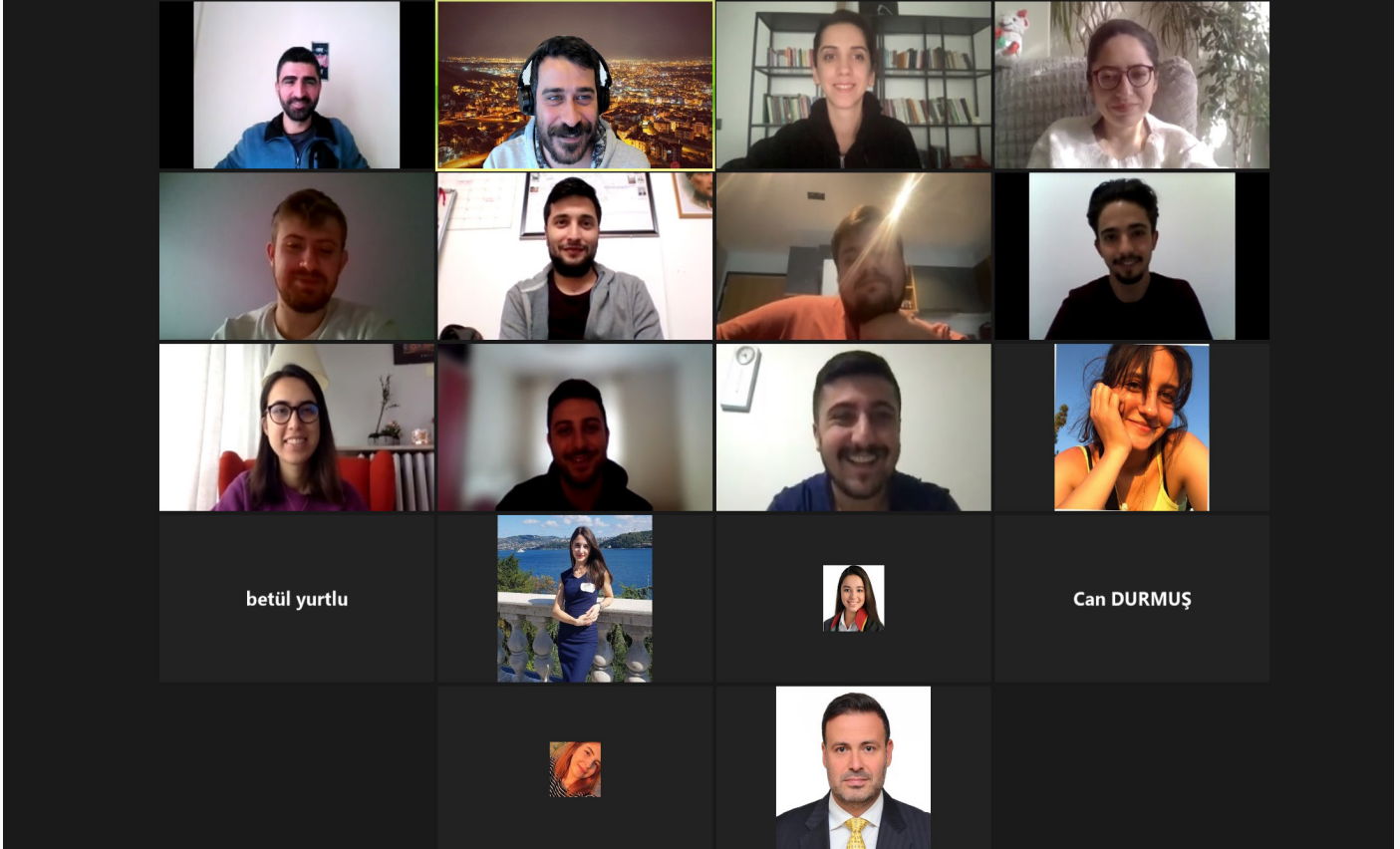
*Gençlik Politikası ve Pandemi
Çevrimiçi Yuvarlak Masa Toplantısı*

19.12.2021
Pazar
14:00

B | S | T The Black Sea Trust
for Regional Cooperation

A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

Bu toplantıda ifade edilenler Black Sea Trust veya ortaklarının fikirlerini belirtmek zorunda değildir.

Sonuç Yerine

Peki güncel, katılımcı ve kapsayıcı bir gençlik politikasının yokluğunda ve kısıtlı ya da parçalı verilere dayanarak gençlerin değişen ihtiyaçlarına cevap veren bir yerel gençlik politikası nasıl oluşturulur? 2023 seçimleri yaklaşırken, genç seçmenin seçim hesaplamalarında artan özgül ağırlığını hatırlatarak gençlik alanı ve örgütleri için bir fırsat penceresi açıldığını not etmekte fayda var. Genç seçmeni etkileme gayesindeki partiler yönetimlerinde buldukları belediyeler aracılığıyla en geniş genç seçmen kitlesine ulaşmak için yarış halindedir. Pandemi ile beraber katmerlenen eşitsizlikler ekonomik kötü gidişatla beraber eşi benzeri görülmemiş yaygınlıkta hak ihlallerine sebep olurken gençlik örgütleri ve gençler bu fırsat penceresinden nasıl faydalanabilirler? Bu sorulara cevap vermek için yerel yönetimlerin toplumsal hayatımızı nasıl düzenlediğine nitelikli bir bakış atmak iyi bir başlangıç olabilir. Tam da bu sebeple bu raporda ilgili mevzuata yer verilmiştir.

Belediyeler anayasa ve kanunla tanımlı görevlerini yerine getirmek için çeşitli mekanizmalara sahiptirler. Bunların başında Belediye Meclisinde kurulması zorunlu olan ihtisas komisyonlarından Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu, genellikle Gençlik ve Spor Dairesi Başkanlığı altında kurulan Gençlik Müdürlükleri, Gençlik Merkezleri, Sosyal Hizmetler/Projeler Daire Başkanlığı altında kurulan Eşitlik, Gençlik Çalışmaları vb. müdürlükler gelmektedir. Kent Konseyleri bünyesinde kurulan Gençlik Meclisleri seçilmiş kişilerden oluşması itibarıyla özel bir konum işgal etmektedirler.

Yerel İzleme Araştırma ve Uygulamalar Derneği'nin Kapsayıcı Kentler için Savunuculuk Seti çalışması adı altında hazırladığı "Gençlik Alanında Çalışan Sivil Toplum Örgütleri için Yerel Savunuculuk Rehberi" gençler ve gençlik örgütlerinin yerelde bilgi edinmek ve taleplerini dile getirmek için kullanabileceği araçları iletişim merkezleri, internet siteleri, sosyal medya, özel kalem müdürlükleri ile iletişim, belediye meclisleri, halk günlerinin yanı sıra savunuculuk kampanyaları için özel bir öneme sahip olan stratejik plan ve stratejik plan hazırlıkları olarak sıralamıştır.

Bireylerin bu mekanizmalardan faydalanarak kamu kurumlarından talep edeceği bilgilere erişimi kanun ile güvence altına alınmıştır. 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre herkes demokratik ve şeffaf yönetimin sağlanması için eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerinin öngördüğü şekilde dilekçe usulüyle bilgi talep etme hakkına sahiptir. Bilgi edinmek, taleplerin somut kanıtlarla desteklenmesi, var olan hizmetlerin saptanması ve geliştirilmesi için önerilerde bulunulması açısından oldukça önemlidir.

Mekanizmaları tanımladıktan sonra pandemi sürecine baktığımızda, salgının ilk aylarında hem merkezi ve hem de yerel yönetimlerin böyle bir krize hazırlıksız yakalandığını görmüştür. Yerel ve merkezi yönetimlerin 2019 yılından önce hazırlanmış, pandemiyle geçirdiğimiz yılları da kapsayan strateji ve eylem planlarının böyle bir krizle ilgili herhangi bir öngörüye sahip olmaması, kriz ortamında kurumların etkin bir şekilde görevlerini yerine getirememesine dolayısıyla yurttaşlar ve gençlerin eğitim, sağlık, barınma, seyahat vb. haklara erişiminde büyük ihlallerin yaşanmasına katkı sunmuştur.

Önümüzdeki yıllarda stratejik plan ve performans programlarının tasarımı anlamlı sivil katılıma açılmalı, kararlar konuların öznelere ile tartışılmalıdır, pandemi ve savaş ortamı ile yaşanan ihlallerden çıkarılan dersler çok yönlü bir şekilde yerel yönetimlerin iş ve işleyişine yansıtılmalı, hak ihlallerinin en aza indirgenmesi ve kaynakların etkin bir şekilde kullanılması sağlanmalıdır.

B | S | T The Black Sea Trust
for Regional Cooperation

A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

Youth in Policy, Youth in Pandemics projesi
The German Marshall Fund of the United States'in
The Black Sea Trust for Regional Cooperation projesi
kapsamında desteklenmektedir. Bu projede ifade edilenler
Black Sea Trust veya ortaklarının fikirleri ile örtüşmek
zorunda değildir.